

AKSARAY GÜLBAHAR ÖKÇE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

DESTEK EĞİTİM ODASI VE KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ BİLGİLENDİRME KILAVUZU

Hazırlayanlar
Erol IRMAK
İbrahim AKDERE

EKİM 2015

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	2
ÖZEL EĞİTİM	3
Özel Eğitimin Amaçları	3
Özel Eğitimin Temel İlkeleri.....	3
DESTEK EĞİTİM ODASI	4
1. Destek eğitim nedir?.....	4
2. Destek Eğitim Odası nedir?.....	4
3. Destek Eğitim Odası açmak zorunlu mudur?	5
4. Okullarda Destek Eğitim Odası Nasıl Açılır?.....	5
5. Okulda ya da kurumda birden fazla Destek Eğitim Odası açılabilir mi?.....	6
6. Destek Eğitim Odası açmak için gerekli araç gereçleri temin etmek şart mıdır?	6
7. Destek Eğitim Odasında bulunması gereken materyaller nelerdir?.....	6
8. Destek Eğitim Odasında kimler eğitim görebilir?.....	7
9. Destek Eğitim Odasında hangi öğrencilerin ders alacağı nasıl belirlenir?.....	7
10. Destek Eğitim Odasında öğrenciler grup oluşturularak eğitim verilebilir mi?.....	8
11. Öğrencinin Destek Eğitim Odasında hangi derslerden destek alacağı nasıl belirlenir?.....	8
12. Bir öğrenci Destek Eğitim Odasında haftada kaç saat eğitim alabilir?	8
13. Destek Eğitim Odası uygulamasında öğrenci hangi saatlerde ders alabilir?	8
14. Destek Eğitim Odasında hafta sonu ders yapılabilir mi?.....	9
15. Destek Eğitim Odasında hangi öğretmenler görev alabilir?	9
16. Sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenleri Destek Eğitim Odasında kaç saate kadar görev alabilir ve ücretlendirme nasıl yapılır?.....	9
17. Destek Eğitim Odası En Az Kaç Metrekare Olmalıdır?	10
18. Okullarda Destek Eğitim Hizmeti Nerelerde Verilir?	10
19. Okullarda Neden Destek Eğitim Vermeliyiz? Yararları Nelerdir?	11
20. Okul Yönetiminin Sorumlulukları Nelerdir?.....	11
21. Okul Rehberlik Öğretmeninin Sorumlulukları Nelerdir?.....	12
22. Sınıf/Şube Rehber Öğretmeninin Sorumlulukları Nelerdir?.....	12
23. Ders Öğretmeninin Sorumlulukları Nelerdir?.....	12
24. Destek Eğitim Öğretmeninin Sorumlulukları Nelerdir?.....	13
KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ	13
Kaynaştırma Yoluyla Eğitim.....	13
a) Tam Zamanlı Kaynaştırma:.....	13
b) Yarı Zamanlı Kaynaştırma:	14
c) Tersine Kaynaştırma:	14
Kaynaştırma Eğitiminin İlkeleri	14
Kaynaştırma Kapsamındaki Öğrencilerine Not Verme ve Başarı Değerlendirmesi	14
KAYNAKÇA	16

ÖNSÖZ

Özel eğitimde bireylerin akranları ile birlikte eğitim almaları temel ilkedir. Özel eğitimin temel amacı, bireyleri toplum içindeki rollerini gerçekleştiren, başkaları ile iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışabilen, çevresine uyum sağlayabilen, üretici ve mutlu bir vatandaş olarak yetişmelerini sağlamaktır. Kaynaştırma eğitimi ise özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, eğitim ve öğretimlerini normal gelişim gösteren akranları ile birlikte sürdürme esasına dayanan destek hizmetlerinin sağlandığı özel eğitim uygulamalarıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan yönetmelik ve genelgelerde, kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere destek eğitim hizmetleri sağlanarak bu öğrencilerin eğitim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanmaları amacıyla okul/kurumlarda destek eğitim odası açılması için tüm gerekli tedbirlerin alınması istenmektedir. Bu kapsamda yapılan çalışmalarda okul/kurumlarda bir takım güçlükler ve sorunların yaşanacağı öngörülmektedir.

Özel eğitim kapsamında okullarda yapılan çalışmalarda yaşanabilecek aksaklıkların giderilmesine yönelik olarak çeşitli kaynaklardan derlediğimiz bu çalışmada destek eğitim odaları ve kaynaştırma yoluyla eğitim uygulamaları ile ilgili bilgiler ve karşılaşılan soru ve sorunlarla ilgili cevaplar yer almaktadır.

Bu kılavuz ile Destek Eğitim Odası açacak okullara rehberlik etmek amaçlanmıştır. Destek eğitim odalarının yaygınlaştırılmasında emeği geçen İl Milli Eğitim Müdürlüğüne, Okul Müdürlerine, emek sahibi bütün öğretmenlerimize ve kurumumuz personeline teşekkür ederiz.

Aksaray Gülbahar Ökçe Rehberlik ve Araştırma Merkezi
AKSARAY – 2015

ÖZEL EĞİTİM

Özel Eğitimin Amaçları

Özel eğitim, Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin;

- a) Toplum içindeki rollerini gerçekleştiren, başkaları ile iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışabilen, çevresine uyum sağlayabilen, üretici ve mutlu bir vatandaş olarak yetişmelerini,
- b) Toplum içinde bağımsız yaşamaları ve kendi kendilerine yeterli bir duruma gelmelerine yönelik temel yaşam becerilerini geliştirmelerini,
- c) Uygun eğitim programları ile özel yöntem, personel ve araç-gereç kullanarak; eğitim ihtiyaçları, yeterlilikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda üst öğrenime, iş ve meslek alanlarına ve hayata hazırlanmalarını amaçlar.

Özel Eğitimin Temel İlkeleri

Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda özel eğitimin temel ilkeleri şunlardır;

- a) Özel eğitime ihtiyacı olan tüm bireyler; eğitim ihtiyaçları, ilgi, yetenek ve yeterlilikleri doğrultusunda ve ölçüsünde özel eğitim hizmetlerinden yararlandırılır.
- b) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimine erken yaşta başlanır.
- c) Özel eğitim hizmetleri, özel eğitime ihtiyacı olan bireyleri sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan planlanır ve yürütülür.
- ç) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, eğitim performansları dikkate alınarak, amaç, içerik ve öğretim süreçlerinde ve değerlendirmede uyarlamalar yapılarak, akranları ile birlikte eğitilmelerine öncelik verilir.
- d) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi için, rehabilitasyon hizmetlerini sağlayacak kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılır.

e) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin bireysel yeterlilikleri ve tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri dikkate alınarak, bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilir ve eğitim programları bireyselleştirilerek uygulanır.

f) Ailelerin, özel eğitim sürecinin her boyutuna aktif olarak katılımları ve eğitimleri sağlanır.

g) Özel eğitim politikalarının geliştirilmesinde, üniversitelerin ilgili bölümleri ve özel eğitime ihtiyacı olan bireylere yönelik etkinlik gösteren sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içinde çalışılır.

ğ) Özel eğitim hizmetleri, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, toplumla etkileşim ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekilde planlanır.

DESTEK EĞİTİM ODASI

1. Destek eğitim nedir?

Okul ve kurumlarda, yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta eğitimlerine devam eden üstün yetenekli öğrenciler ile özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin tıbbi ve eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda belirlenen eğitim ihtiyaçları doğrultusunda kendilerine verilen eğitim ve rehberlik hizmetlerine **destek eğitim** denir.

İlgili öğrencilerin Rehberlik ve Araştırma Merkezlerince tanılanmış olması gerekir.

2. Destek Eğitim Odası nedir?

Destek eğitim odası: Kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları yoluyla eğitimlerine devam eden öğrenciler ile üstün yetenekli öğrencilere ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmetleri verilmesi için düzenlenmiş ortamı ifade eder. Okul ve kurumlarda, yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta eğitimlerine devam eden özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler ile üstün yetenekli öğrenciler için özel araç-gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak verilen özel eğitim desteğine Destek Eğitim Odası Hizmeti denir.

2008/ 60 nolu Genelgede Destek Eğitim Odası ile ilgili olarak aşağıdaki hükümler yer almaktadır;

7) Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin ders ile ders dışı sosyal ve kültürel etkinliklere etkin olarak katılımlarının sağlanması yönünde gerekli tedbirler okul ve kurum yönetimlerince alınacaktır.

8) Kaynaştırma uygulaması yapılan okul ve kurumlarda özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere bireysel ve grup eğitimi verilebilmesi için **destek eğitim odası açılacaktır.**

9) Özel eğitim sınıfı ile destek eğitim odası için ayrılan mekanların fiziki şartlarının (ısı, ışık, genişlik, hijyen vb.) eğitime uygun ve kolay ulaşılabilir olmasına dikkat edilecektir. **Eğitim öğretim açısından elverişsiz ortamlarda özel eğitim sınıfı ile destek eğitim odası düzenlemesi yapılmayacaktır.**

10) Özel eğitim sınıfı ile destek eğitim odasında okul öncesi eğitim malzemelerinden ve rehabilitasyon merkezlerinde kullanılan araç-gereçlerden yararlanılacaktır. Bu materyal ve donanım ihtiyacı yerel imkânlarla (okul aile birliği, belediye ve sivil toplum kuruluşları vb.) temin edilebilir.

(Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Ö.E.Y Md. 4-ı ve 2008/60 nolu genelge Md-7,8,9,10)

3. Destek Eğitim Odası açmak zorunlu mudur?

Evet, zorunludur. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ve 2015/15 sayılı genelge gereğince, okul ve kurumlarda özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler ile üstün yetenekli öğrenciler için, ‘Destek Eğitim Odası’ açılması zorunludur. **(Ö.E.Y Md. 28 ve 2015/15 sayılı genelge)**

4. Okullarda Destek Eğitim Odası Nasıl Açılır?

Destek Eğitim Odasında eğitim alacak öğrencilerin, öncelikle Rehberlik ve Araştırma Merkezlerince tanılanmış olması gerekir. Sonra, destek eğitim odasında eğitim alması istenen öğrenciler BEP Geliştirme Biriminin önerileri doğrultusunda okulun Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yürütme Komisyonunca belirlenir. Bu belirlemede, öğrencilerin **öncelikli ihtiyaçları** göz önünde bulundurulur. (Öncelikli ihtiyaçlar öğrenciden öğrenciye değişkenlik gösteren ihtiyaçlardır. Örneğin özel eğitim gereksinimli bir öğrenci için Sosyal Bilgiler dersi öncelikliken bir diğeri için Türkçe ve Matematik dersleri ile ilgili kazanımlar önceliklidir. Bu ihtiyaçlar öğrencinin sağlık durumu, tanısı ve kapasitesine göre değişkenlik gösterir).

Destek Eğitim Odaları, Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu’nun önerisi doğrultusunda İl/İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından açılır. Bunun için, Okul Müdürlüğü’nün İl/İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü’ne “Okulumuzda özel eğitim desteğine ihtiyacı olan öğrenciler için Destek Eğitim Odası açmak istiyoruz. Gereğini arz ederim.” şeklinde yazılmış resmi bir yazıyla başvurması yeterlidir. **(Ö.E.Y Md. 28 – ç)**

5. Okulda ya da kurumda birden fazla Destek Eğitim Odası açılabilir mi?

Destek eğitim alacak öğrenci sayısına göre okulda veya kurumda birden fazla Destek Eğitim Odası açılabilir.

Okuldan Destek Eğitim Odası olarak kullanılabilen ayrı bir derslik/oda yoksa gerektiğinde yönetici odaları, rehberlik servisi, kütüphane, öğretmenler odası, Okul Aile Birliği odası gibi mekanlar uygun bir planlama doğrultusunda Destek Eğitim Odası olarak kullanılabilir.

Destek Eğitim Odası açılmasında önemli olan;

1. Eğitim-öğretime uygun fiziki koşullara sahip bir ortam,
2. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenci(ler) ve bu öğrenci(ler) için hazırlanmış Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) .
3. Destek Eğitim Odasında görev alacak öğretmen(ler)in olmasıdır. **(Ö.E.Y. Md.28-2)**

6. Destek Eğitim Odası açmak için gerekli araç gereçleri temin etmek şart mıdır?

Destek Eğitim Odasında, öğrencilerin eğitim performansı ve ihtiyaçları, yetersizlik türüne uygun araç-gereç ve eğitim materyalleri bulunur. Öğrenci için hazırlanan Bireyselleştirilmiş Eğitim Planının (BEP) uygulanması için hangi araç-gereçlerin kullanılmasına ihtiyaç duyuluyorsa, Destek Eğitim Odasında bu araç gereçler kullanılmalıdır. Ancak, Destek Eğitim Odasının açılması ve eğitimin başlaması araç-gereç bulunması şartına bağlı değildir. Önemli olan nokta (1) özel eğitim desteğine ihtiyacı olan öğrencinin, (2) özel eğitim desteği verecek öğretmenin ve (3) öğrenci için hazırlanmış olan BEP'in olmasıdır.

7. Destek Eğitim Odasında bulunması gereken materyaller nelerdir?

1-Öğrenci Dosyası

- Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu Kararı (Ram Raporu)
- Engelli Sağlık Kurulu Raporu (Heyet Raporu (Zihinsel engeli olan öğrenciler eğer Ram'da hastane raporu olmadan tanılanmışsa ayrıca sağlık kurulu raporuna ihtiyaç yoktur))
- Bireyin Kullandığı ilaçların küpürü (var ise)
- Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP). (BEP'ler 1 aylık olabileceği gibi 1 yıllıkta olabilir. Yıllık Plan gibi düşünülmelidir.)
- Bireyselleştirilmiş Öğretim Planı (BÖP) (Günlük Plan olarak düşünülmelidir.)

2-Destek Eğitim Odası Defteri

- Devam-Devamsızlık Durumu

- İşlenen Konular (Standart Sınıf Defteri gibi doldurulmalıdır)
- Destek Eğitim Odasında bireysel ya da grupta eğitim alan öğrencilerin isimleri günlük yazılacaktır. Çalışmanın grup mu bireysel mi olduğu belirtilecektir.

3-Ürün Dosyası

- Verilen Ödevler
- Öğrencinin aşama kaydettiği çalışma notları (öğretmene önemli bulunanlar)

4-Araç ve Gereçler

- Yazı Tahtası (Portatif ya da Sabit)
- Abaküs
- Okuma-Yazma Seti (güncel)
- Mevsim Şeridi
- Öğretmenin uygun bulacağı diğer araç ve gereçler.

Not: 02/9/2008 tarihli ve 3601 sayılı Kaynaştırma Yoluyla Eğitim Uygulamaları konulu 2008/60 numaralı genelgenin ekinde; özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin kaynaştırma yoluyla eğitimleri ile ilgili yetersizliklerinin türüne göre öneriler ve kullanılacak materyal listesi yer almaktadır.

8. Destek Eğitim Odasında kimler eğitim görebilir?

Destek Eğitim Odasında okul ve kurumlarda,

* Yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta eğitimlerine devam eden özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler

* Üstün yetenekli öğrenciler eğitim görebilir. **(Ö.E.Y. Md.28-1)**

İlgili öğrencilerin Rehberlik ve Araştırma Merkezlerince tanılanmış olması gerekir.

9. Destek Eğitim Odasında hangi öğrencilerin ders alacağı nasıl belirlenir?

Destek Eğitim Odasında eğitim alacak öğrencilerin, öncelikle Rehberlik ve Araştırma Merkezlerince tanılanmış olması gerekir. İlgili öğrenciler BEP Geliştirme Biriminin önerileri doğrultusunda okulun Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Yürütme Komisyonunca belirlenir. Bu belirlemede, öğrencilerin öncelikli ihtiyaçları göz önünde bulundurulur. Öncelikli ihtiyaçlar öğrenciden öğrenciye değişkenlik gösteren ihtiyaçlardır. Örneğin özel eğitim gereksinimli bir öğrenci için Sosyal Bilgiler dersi öncelikliken bir diğeri için Türkçe ve Matematik dersleri ile ilgili kazanımlar önceliklidir. Bu ihtiyaçlar öğrencinin sağlık durumu, tanısı ve kapasitesine göre değişkenlik gösterir. **(Ö.E.Y. Md.28-2-ç)**

10. Destek Eğitim Odasında öğrenciler grup oluşturularak eğitim verilebilir mi?

Destek Eğitim Odasında öğrencilerin eğitim performansları dikkate alınarak birebir eğitim yapılması esastır. Ancak, gerektiğinde eğitim performansı bakımından aynı seviyede olan öğrencilerle grup eğitimi de yapılabilir.

Verilecek eğitim desteğinin niteliğinin etkilenmemesi için, grup oluşturulması gerekiyorsa, gruptaki öğrenci sayısının **üçden** fazla olmaması önerilmektedir. (Ö.E.Y. Md.28-2-e ve Destek Eğitim Odası İşleyiş Usul ve Esasları)

11. Öğrencinin Destek Eğitim Odasında hangi derslerden destek alacağı nasıl belirlenir?

Öğrencinin Destek Eğitim Odasında hangi derslerden destek alacağı, BEP Geliştirme Biriminin önerileri doğrultusunda okulun Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Yürütme Komisyonunca belirlenir. Derslerin belirlenmesinde, öğrencinin **öncelikli ihtiyaçları** göz önünde bulundurulur. (Ö.E.Y. Md.28-2-ç)

12. Bir öğrenci Destek Eğitim Odasında haftada kaç saat eğitim alabilir?

Öğrencinin Destek Eğitim Odasında alacağı haftalık ders saati, öğrencinin haftalık toplam ders saatinin %40'ını aşmayacak şekilde planlanır. İlkokul öğrencileri için bu süre haftada 12 saate denk gelmektedir. Öğrencinin ihtiyacı doğrultusunda ve azami ölçüde bu eğitimden yararlanması sağlanır. (Ö.E.Y. Md.28-2-d)

13. Destek Eğitim Odası uygulamasında öğrenci hangi saatlerde ders alabilir?

Öğrenciye Destek Eğitim Odasında derslerin verilmesinde şu yöntemler ayrı ayrı ya da karma olarak kullanılabilir:

- a. Öğrenci, sınıf arkadaşlarıyla beraber yürütemediği derslerin bazı saatlerinde Destek Eğitim Odasına alınarak öğrencinin ilgili dersi BEP'i doğrultusunda alması sağlanabilir. Ancak, bir dersin tamamı (Örneğin Türkçe dersi haftada 5 saat ise, 5 saatin tamamı) sadece Destek Eğitim Odasında verilmemelidir. Öğrenci, ilgili dersi akranlarıyla da alabilmelidir. Haftada 5 saat olan Türkçe dersinin 3 saati Destek Eğitim Odasında, kalan 2 saati ise kendi sınıfında şeklinde planlama yapılabilir. Öğrencinin Türkçe dersinden daha fazla ders desteği alması isteniyorsa, bu dersler, velisinin de onayını alarak, öğrencinin ders saatleri dışında verilebilir (Çalışma günleri ve çalışma saatleri içinde).
- b. İkili eğitim yapılan okullarda velinin de onayını alarak, sabahçı öğrencilere öğleden sonra, öğleci öğrencilere sabah, Destek Eğitim Odasında ders verilebilir.

c. *Tam gün eğitim yapılan okullarda, saat 14.30'dan sonra* kurs, etüt, egzersiz gibi eğitim öğretim çalışmaları devam ettiğinden, velinin de onayını alarak, çalışma saatleri içinde öğrenciye Destek Eğitim Odasında ders verilebilir.

14. Destek Eğitim Odasında hafta sonu ders yapılabilir mi?

Destek Eğitim Odasındaki dersler, okuldaki eğitim öğretimin devam ettiği günlerde ve çalışma saatleri içinde yapılması gerektiğinden, hafta sonları planlama yapılamaz. (Ö.E.Y. Md.28-2-h)

15. Destek Eğitim Odasında hangi öğretmenler görev alabilir?

Destek Eğitim Odası açılan okullarda öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarına göre görme, işitme, zihinsel engelliler sınıf öğretmenleri öncelikli olmak üzere, gezerek özel eğitim görevi yapan öğretmen, sınıf öğretmeni ve alan öğretmenleri görevlendirilir. Destek Eğitim Odasına öncelikle okulun öğretmenlerinden olmak üzere diğer okul ve kurumlardaki öğretmenler veya RAM'da görevli öğretmenler görevlendirilir.

İlkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan alan öğretmenlerinden maaş karşılığı ders saatini dolduramayan öğretmenlerin yanı sıra, maaş karşılığı ders saatini dolduranlardan istekli olanlar, Destek Eğitim Odasında ihtiyaçlar doğrultusunda görevlendirilebilir. (Ö.E.Y. Md.28-2-g)

2008/ 60 sayılı genelgede ise şu hükümler yer almaktadır:

11) İlgi (d) Yönetmeliğin 28'inci maddesinin 2'nci paragrafının (g) alt bendinde destek eğitim odalarında kimlerin görevlendirileceği belirtilmektedir. Bununla birlikte ilköğretim okullarının **2,3 ve 4 üncü sınıflarında alan öğretmenlerinin derse girdiği saatlerde; sınıf öğretmenleri, gerekli ise kendi sınıflarındaki özel eğitime ihtiyacı olan öğrencileriyle destek eğitim odalarında eğitim-öğretim faaliyeti yürüteceklerdir.**

Ayrıca, ilköğretim okulları ve ortaöğretim okul/kurumlarında görev yapan alan öğretmenlerinden maaş karşılığı ders saatini dolduramayan öğretmenlerin yanı sıra ders saatini dolduranlardan istekli olanlar destek eğitim odasında ihtiyaçlar doğrultusunda görevlendirilecektir(**2008/60 nolu genelge md-11**).

16. Sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenleri Destek Eğitim Odasında kaç saate kadar görev alabilir ve ücretlendirme nasıl yapılır?

Sınıf öğretmenleri maaş ve ek ders karşılığı görevlerini tamamladıktan sonra **haftada 8 saate kadar destek eğitim odalarında görev alabilirler**. Sınıf öğretmenlerine haftalık 30 saat olan ders görevlerinin yanında haftada 8 saat daha Destek Eğitim Odasında ders verilebilir.

Maaş karşılığı ders saatini dolduramayan **branş öğretmenine**, dolduramadığı saat kadar Destek Eğitim Odasında görev verilir. Maaş karşılığı verilen Destek Eğitim Odası görevinde ek ders ücreti %25 artırımlı ödenmez.

Ayrıca branş öğretmenlerine, 15 saat maaş karşılığı olan ders yükünün üzerine, **6 saat zorunlu** ek ders kapsamında Destek Eğitim Odasında görev verilebilir. Branş öğretmenin istemesi durumunda, 15 saat maaş karşılığı ve 6 saat zorunlu ek dersin üzerine, **9 saat daha Destek Eğitim Odasında ek ders görevi verilebilir**. Bir branş öğretmenin, branşındaki dersleri ile Destek Eğitim Odasındaki dersleri toplamı haftalık 30 saati geçemez.

Öğretmenin, maaş karşılığı girdiği derslerin dışında Destek Eğitim Odasında girdiği her bir saat ek dersin ücreti %25 artırımlı ödenir. (**MEB Ek Ders Yönetmeliği, 657 Sayılı DMK 176.Md.**)

17. Destek Eğitim Odası En Az Kaç Metrekare Olmalıdır?

Destek eğitim odası için masa ve sandalyenin olduğu en az 4 metrekarelik bir oda olması yeterlidir. Odanın bulunmadığı okullarda gerektiğinde yönetici odaları, kütüphane, öğretmenler odası, Okul Aile Birliği odası gibi mekânlar, uygun bir planlama doğrultusunda Destek Eğitim Odası olarak kullanılabilir. (**Ö.E.Y. Md.28**)

18.Okullarda Destek Eğitim Hizmeti Nerelerde Verilir?

Destek eğitim odası; Kaynaştırma öğrencilerine, ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmeti verilmesi için düzenlenmiş sınıflardır. Birebir eğitim yapılabileceği gibi, gerektiğinde eğitim performansı bakımından aynı seviyede olan öğrencilerle küçük grup eğitimi yapılabilir.

Kaynaştırma öğrencisinin eğitim ihtiyacına göre belirlenen ortamlar; Çalışılacak beceri alanına göre belirlenen ortamlardır. Örneğin servis yapma becerisi için mutfak veya yemekhane ortamının kullanılması gibi düşünülebilir. Birebir eğitim yapılabileceği gibi, gerektiğinde eğitim performansı bakımından aynı seviyede olan öğrencilerle grup eğitimi de yapılabilir. Ancak etkin olan bire bir eğitimidir.

Uyarlanmış ortamlar; Kaynaştırma öğrencilerinin ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmeti verilmesi için uyarlanmış ortamlardır. Örneğin; okul kütüphanesinin bir bölümünün destek eğitim hizmetinde kullanılması uyarlanmış ortamdır. Bu ortamlarda birebir eğitim yapılabileceği gibi, gerektiğinde eğitim performansı bakımından aynı seviyede olan öğrencilerle grup eğitimi de yapılabilir.

Sınıf ortamı; Kaynaştırma öğrencisinin grup içinde birebir çalışmasının Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) geliştirme biriminin görüş ve önerileri doğrultusunda belirlenen derslerde, destek eğitim öğretmenin ders öğretmeni ile birlikte sınıf ortamına katılması ve kaynaştırma öğrencisinin eğitim öğretimini destekleyici çalışmalar yapmasıdır.

Atölye ve laboratuvar ortamı; BEP geliştirme biriminin görüş ve önerileri doğrultusunda, kaynaştırma öğrencisinin atölye ve laboratuvar ortamında, grup içinde destek eğitim öğretmeniyle birebir çalışması ve destek eğitim öğretmenince kaynaştırma öğrencisinin eğitim öğretimini destekleyici çalışmalar yapılmasıdır.

19.Okullarda Neden Destek Eğitim Vermeliyiz? Yararları Nelerdir?

- Kaynaştırma öğrencilerine nicelik ve nitelik yönünden gereken zaman öğretmen tarafından ayrılmış olur ve bunun sonucunda öğrenci merkezli hazırlanan BEP'lerin işlevi ve başarı oranı artar.
- Öğrencilerin akademik eğitiminde ve mesleki beceri öğretiminde, grup eğitimi ihtiyaçları yanı sıra bireysel eğitim ihtiyaçları da karşılanır.
- Destek eğitimi ile sınıf ortamında, öğretmenin kaynaştırma öğrencisi üzerindeki etkisi artar ve davranış problemleri azalır.
- Kaynaştırma öğrencileri başarıyı tadar.
- Akademik ve mesleki beceriler açısından, kaynaştırma öğrencisiyle akranları arasındaki fark en aza indirgenir.
- Ders başarısı artan ve değer verildiğini anlayan öğrencilerin benlik algısı yükselir, özgüvenleri artar.
- Destek eğitim veren öğretmenler, farklı öğretim yöntemleri öğrenerek eğitim öğretim sürecinde de bu becerileri kullanabilirler.
- Kaynaştırma öğrencisi ile ilgili sorumluluğu paylaşılan sınıf/ders öğretmenin, yükü azalır.
- Başarılı bir destek eğitim hizmetinde öğretmenin mesleki doyumu artar.
- Destek eğitim hizmetindeki başarı, kaynaştırma öğrencileri ile ilgili okul idaresine gelen sorunları azaltır.
- Destek eğitim hizmetinden yararlanan kaynaştırma öğrencisinin, sınıf içindeki kabulü ve akranları ile etkileşimi artar.

20.Okul Yönetiminin Sorumlulukları Nelerdir?

- BEP birimini ve Rehberlik Hizmetleri Yürütme Komisyonunu oluşturmak ve destek eğitime ihtiyacı olan öğrencileri belirlemek,
- Destek eğitim odası için gerekli başvuru evraklarını hazırlamak,
- Destek eğitim hizmeti sunulması için belirlenen alanlarda uyarılama yapmak ve fiziksel mekanı ayarlamak,
- Öğretmenler arasında koordineyi sağlayıcı toplantılar düzenlemek,
- Destek eğitim hizmetleri konusunda veli bilgilendirmesi yapmak,

- Kaynaştırma öğrencisinin yararlandığı sağlık ve eğitim kuruluşlarıyla işbirliği yapmak,
- Destek eğitim hizmetleri için gerekli materyal desteği sağlamak,
- Destek eğitim odası çalışmalarını izleme ve denetleme çalışmalarını planlamak,
- Okulda destek eğitim hizmeti çalışmalarını baştan sona takip etmek.

21.Okul Rehberlik Öğretmeninin Sorumlulukları Nelerdir?

- Öğretmene, okul yönetimine ve veliye destek eğitim hizmetleri çalışmalarında rehberlik etmek,
- Okulda destek eğitim hizmeti çalışmalarını baştan sona takip etmek,
- Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciyi eğitsel tanılama ve değerlendirme için RAM'a/hastaneye yönlendirmek,
- BEP Geliştirme Birimi ve Rehberlik Hizmetleri Yürütme Kurulu toplantılarına katılmak,
- Kaynaştırma öğrencisinin yararlandığı sağlık ve eğitim kuruluşlarıyla işbirliği yapmak,
- BEP hazırlama çalışmalarında performans alımı, amaç belirleme, yöntem-teknik ve değerlendirme konularında öğretmenlere danışmanlık yapmak,
- Destek eğitim hizmetleri çalışmaları; 'Destek Eğitim Odası Haftalık Ders Programı' ve 'Destek Eğitim Hizmetleri Faaliyet Düzenleme Formu' hazırlamada okul yönetimine, sınıf/şube rehber öğretmenine danışmanlık yapmak.

22.Sınıf/Şube Rehber Öğretmeninin Sorumlulukları Nelerdir?

- Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciyi eğitsel tanılama ve değerlendirme için okul yönetimine ve rehberlik servisine yönlendirmek,
- BEP hazırlamak (Şube rehber öğretmeni kendi dersi için hazırlar),
- Kaynaştırma öğrencisinin yararlandığı sağlık ve eğitim kuruluşlarıyla işbirliği yapmak,
- Aileyi destek eğitim hizmetleri hakkında bilgilendirmek,
- Öğrencisine sunulan destek eğitim hizmetleri çalışmalarında Destek Eğitim Odası Haftalık Ders Programı ve Destek Eğitim Odası Faaliyet Düzenleme Formu hazırlamada okul yönetimi ve okul rehberlik servisi ile işbirliği yapmak,
- Öğrencisine sunulan destek eğitim hizmetleri çalışmalarında okul yönetimi ve okul rehberlik servisi ile işbirliği yapmak,
- Haftalık destek eğitim ders programı hazırlanmasında okul yönetimine yardımcı olmak,
- Ders öğretmenleri ile destek eğitim öğretmenleri arasında koordinasyonu sağlamak,
- Öğrencinin gelişimini takip ederek genel değerlendirme yapmak.

23.Ders Öğretmeninin Sorumlulukları Nelerdir?

- Öğrenciyi değerlendirme kriterlerini belirlemek ve öğrencinin performansını değerlendirmek(Kaba değerlendirme formu),
- BEP hazırlamak,
- Eğitim materyali hazırlamak,
- Diğer ders öğretmenleriyle işbirliği yapmak,
- Destek eğitim öğretmeniyle işbirliği yapmak,
- Kaynaştırma öğrencisinin yararlandığı sağlık ve eğitim kuruluşlarıyla işbirliği yapmak.

24.Destek Eğitim Öğretmeninin Sorumlulukları Nelerdir?

- Öğrenciyi değerlendirme kriterlerini belirlemek ve öğrencinin performansını değerlendirmek(Kaba değerlendirme formu),
- BEP doğrultusunda eğitim-öğretim yapmak,
- Diğer ders, atölye ve laboratuvar öğretmenleriyle işbirliği içinde çalışmak,
- Ara ve genel değerlendirmelerde aynı dersin öğretmeniyle işbirliğine gitmek,
- Gerektiğinde destek eğitim için ek ders materyali geliştirmek,
- Kaynaştırma öğrencisinin yararlandığı sağlık ve eğitim kuruluşlarıyla işbirliği yapmak.

KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ

Kaynaştırma Yoluyla Eğitim

Kaynaştırma yoluyla eğitim; özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak yetersizliği olmayan akranları ile birlikte resmî ve özel; okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarıdır. (ÖEY Md.23)

Amacı:

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, eğitimlerini öncelikle yetersizliği olmayan akranları ile birlikte aynı kurumda sürdürmeleri sağlanır. Amaç çocuğu normal hale getirmek değil, onun ilgi ve yeteneklerini en iyi şekilde kullanmasını sağlamak ve toplum içinde yaşayabilmesini kolaylaştırmaktır.

a) Tam Zamanlı Kaynaştırma:

Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencinin kaydı normal sınıftadır; öğrenci tam gün boyunca normal sınıfta eğitim almaktadır.

b) Yarı Zamanlı Kaynaştırma:

Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencinin kaydı özel eğitim sınıfındadır; özel eğitim sınıfı öğrencisi başarılı olabileceği derslerde akranlarının sınıfında eğitim almaktadır.

c) Tersine Kaynaştırma:

Yetersizlikleri olmayan bireyler istekleri doğrultusunda özellikle okul öncesi eğitimde, çevrelerindeki kaynaştırma uygulaması yapan özel eğitim okullarında açılacak sınıflara kayıt yaptırabilirler.

Kaynaştırma Eğitiminin İlkeleri

Özel eğitime ihtiyacı olan bireyin akranlarıyla aynı kurumda eğitim görme hakkı vardır.

Kaynaştırma, özel ve genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır.

Hizmetler yetersizliğe göre değil, eğitim ihtiyaçlarına göre planlanır.

Karar verme süreci aile-okul-eğitsel tanılama sürecine göre gerçekleşir.

Kaynaştırmaya erken başlamak esastır.

Kaynaştırmada bireysel farklılıklar esastır.

Gönüllülük, sevgi, sabır, gayret gerekmektedir.

Eğitim, akranlarıyla aynı eğitim ortamında verilmelidir.

Eğitim, bireyi toplumun bir parçası haline getirmeyi amaçlar.

Kaynaştırma Kapsamındaki Öğrencilerine Not Verme ve Başarı Değerlendirmesi

24-a) Bulunduğu okulun eğitim programını veya denkliği olan bir programı izleyen öğrencilerin başarıları, devam ettikleri okulun sınıf geçme ve sınavlarla ilgili hükümlerine göre değerlendirilir. Ancak, değerlendirmelerde öğrencilerin BEP'leri dikkate alınır

b) Öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde kullanılacak yöntem, teknik, ölçme araçları ve değerlendirme süresi, değerlendirme zamanı, değerlendirme aralıkları, değerlendirmeden sorumlu kişiler ve değerlendirmenin yapılacağı ortam, BEP geliştirme biriminin görüş ve önerileri doğrultusunda belirlenir.

c) Yazma güçlüğü olan öğrenciler ve özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesi sözlü, sözlü ifadede güçlük yaşayan öğrencilerin değerlendirilmesi ise yazılı

olarak yapılır. Yazılı ve sözlü ifade etme becerilerinde yetersizliği olan bireyler ise davranışlarının gözlemlenmesi yoluyla değerlendirilir.

d) Yazılı sınavlar öğrencilerin yetersizlik türüne, eğitim performanslarına ve gelişim özelliklerine göre çeşitlendirilir. Sınavlar kısa cevaplı ve az sorulu olarak düzenlenir.

e) Öğrenciler, yetersizliklerinden kaynaklanan güçlüklerini gidermek amacıyla sınavlarda uygun araç-gereç, cihaz ve yöntemlerden yararlandırılır. İhtiyacı olan bireyler için yazılı sınavlarda refakat etmek üzere bir öğretmen görevlendirilir.

f) Görme yetersizliği olan öğrencilerin yazılı sınavlarda Braille yazı olarak verdiği cevaplar sınavdan hemen sonra öğretmenin öğrenciye okutmasıyla değerlendirilir. Bu öğrenciler, çizimli ve şekilli sorulardan muaf tutulurlar. Az gören öğrenciler için sınav soruları kalın ve büyük puntolu hazırlanır.

g) (Değişik 21.7.2012/28360 R.G.) İşitme ve hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrenciler ilköğretim ve ortaöğretimde, istekleri doğrultusunda yabancı dil programlarındaki bazı bilgi ve becerilerin öğretiminden veya dersin tamamından muaf tutulurlar.

ğ) Zihinsel yetersizliği olan öğrenciler; dikkat, bellekte tutma ve hatırlama güçlükleri dikkate alınarak daha sık aralıklarla değerlendirilirler.

h) Otistik bireyler ile duygusal ve davranış bozukluğu olan öğrencilerin değerlendirilmesi, iletişim özellikleri ile sosyal-duygusal hazır bulunuşlukları dikkate alınarak yapılır.

ı) Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan öğrencilerin değerlendirilmesi, bu öğrencilerin özellikleri dikkate alınarak daha sık aralıklarla ve kısa süreli sınavlarla yapılır.

i) Kas ve sinir sistemi bozukluklarına bağlı motor becerilerde yetersizliği olan öğrenciler motor beceri gerektiren derslerin uygulamalı bölümlerinden istekleri doğrultusunda muaf tutulurlar. (ÖEY Md.24)

Not: Her türden kaynaştırma öğrencisinin gireceği TEOG ve benzeri merkezi sınavlara yönelik, sınav tedbiri hizmetinin onayını İl veya İlçe Rehberlik Araştırma Merkezi (RAM) yapar. Kaynaştırma öğrencilerine dersi bulunan tüm öğretmenler bu öğrencilerin her birine ayrı ayrı BEP hazırlamak ve öğrencilerin notlarını BEP'lerindeki kazanımlarına göre değerlendirmekle sorumludur.

KAYNAKÇA

***Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği** Devlet Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığından:
31.05.2006 tarih ve 26184 sayılı Resmî Gazete

* **2015/15** sayılı Destek Eğitim Odası açılması ile ilgili **Genelge**

* Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü 02/9/2008 tarihli ve 3601 sayılı Kaynaştırma Yoluyla Eğitim Uygulamaları **2008/60 Nolu Genelge**

*Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü Destek Eğitim Odası Kılavuzu

***Okullarda Destek Eğitim Açma Kılavuzu** Ankara Gölbaşı Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü (ISBN:978-975-11-3829-3)